

Sygn. akt I Cgg 9/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2019 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. M., J. M.

przeciwko (...) S.A. w J.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanej (...) S.A. w J. na rzecz powodów M. M. i J. M. solidarnie kwotę 87.253,77 (osiemdziesiąt siedem tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy 77/100) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 października 2018 roku;
- 2) w pozostałej części powództwo oddala;
- 3) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 4) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 14.431,74 (czternaście tysięcy czterysta trzydzieści jeden 74/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I Cgg 9/16

UZASADNIENIE

Powodowie J. M. i M. M. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie od pozwanej (...) SA w J. kwoty 88.221,03 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 sierpnia 2015r. W uzasadnieniu wywodzili, że są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...). Nieruchomość została przez nich zabudowana budynkiem mieszkalnym. Projekt budowlany oraz decyzja o pozwoleniu na budowę opierały się o informację pozwanej co do prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej, które do 2030r. miały nie przekraczać III kategorii. Powstała w związku tym konieczność wykonania zabezpieczeń budynku przed wpływami górniczymi. Dodatkowo przy rozpoczęciu prac budowlanych okazało się, że wody gruntowe ujawniły się na niewielkiej głębokości i w związku z tym konieczne

było przeprojektowanie fundamentów. Powodowie wykonali konieczne zabezpieczenia i zwrócili się do pozwanej o dokonanie zwrotu kosztów, do ugodowego załatwienia sprawy jednak nie doszło.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Nie kwestionowała, iż nieruchomości będzie podlegała wpływom górnictwem III kategorii wynikającym z ruchu pozwanej, natomiast istniejące obecnie stosunki wodne łączyła nie z wpływami eksploatacji, ale ze spowodowanym innymi czynnikami zniszczeniem sieci melioracyjnej. Dalej podniosła, iż na nieruchomości będą oddziaływały również wpływy II kategorii wynikające z ruchu (...), która to kopalnia nie jest własnością pozwanej. Niezależnie od tego zakwestionowała aby konieczność zabezpieczenia obiektu w niniejszym stanie faktycznym wyczerpywała przesłanki szkody w rozumieniu kodeksu cywilnego. Zakwestionowała również sposób wyliczenia roszczenia (odpowiedź na pozew k. 60).

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej (...) we wspólności ustawowej małżeńskiej. Nieruchomość nabyli na podstawie umowy sprzedaży z dnia 10 maja 2012r. (odpis księgi wieczystej i odpis umowy sprzedaży k. 143 i 146).

W związku z planowaną na nieruchomości budową budynku mieszkalnego pozwana wydała informację o terenie górnictwem położonym w P., z której to informacji wynika, że wpływy eksploatacji prowadzonej przez (...) do 2030 roku nie przekroczą III kategorii. Ponadto w informacji zaznaczono, że ze względu na udokumentowane zasoby węgla kamiennego w rejonie planowanej przez powodów inwestycji, przewidziano wydobycie również po 2030r. oraz, że projektowana eksploatacja górnictwa może powodować okresowe zmiany warunków wodnych. Zaznaczono też, że z uwagi na eksploatację prowadzoną przez (...) – M. istnieje możliwość występowania wstrząsów górnictwem, a także okresowych zmian stosunków wodnych (informacja o terenie górnictwem z dnia 16 lipca 2013r. k. 10).

W kwietniu 2013r. na potrzeby planowanej przez powodów inwestycji wykonano opinię geotechniczną, z której wynika m.in., że woda gruntowa została nawiercona na głębokości od 1,9 do 2,0 m p.p.t. (opinia geologa K. S. k. 12).

W oparciu m.in. o te dokumenty sporządzono projekt budowlany i powodowie uzyskali pozwolenie na budowę (pozwolenie na budowę k. 8). Budowę rozpoczęto latem 2014r. Przygotowano wykopy pod zaprojektowane fundamenty krzyżowe. W czasie prac nie było opadów, teren był suchy. Podczas utwardzania wykopu maszyny zapadały się, w związku z czym powodowie powzięli wątpliwość czy możliwe jest wykonanie budynku zgodnie z projektem. Zasięgnęli opinii geologa, a po ustaleniu, że poziom wód gruntowych uległ zmianie zlecieli ponowne wykonanie projektu fundamentów z uwzględnieniem aktualnych warunków gruntowych. Czynności związane z uzyskaniem opinii geologa i nowego projektu trwały około miesiąca. Projekt nowych fundamentów sporządzony został przez autora pierwotnego projektu – omyłkowo opatrzony jest taką samą datą jak pierwotny projekt (przesłuchanie powoda na rozprawie w dniu 5 marca 2019r. k. 660, projekt zamienny k. 24).

Aktualny poziom wód gruntowych na działce powodów to około 1 m p.p.t. (opinia biegłego z zakresu hydrologii –ustne wyjaśnienia do opinii k. 134 oraz opinia biegłej do spraw budownictwa R. Ż. k. 474, 477, 478). Zmiana ta była wynikiem wpływów górnictwem i obniżenia terenu, co doprowadziło do pozornego podniesienia poziomu wód gruntowych (opinia biegłej do spraw budownictwa k. 475, 478 ustne wyjaśnienia do opinii biegłej R. Ż. k 579 i nast.). Inne niż w momencie projektowania warunki wodne wymusiły wykonanie projektu zamiennego i w konsekwencji wykonanie droższej od pierwotnie projektowanych fundamentów krzyżowych płyty fundamentowej. Urządzenia i systemy melioracyjne oraz sieci drenarskie nie miały żadnego znaczenia dla poziomu wód gruntowych na działce powodów (opinia biegłej do spraw budownictwa R. Ż. k. 476, ustne wyjaśnienia do opinii k. 579 i nast.).

Wykonane przez powodów zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górnictwem to m.in. płyta fundamentowa, wzmocnione wieńce żelbetowe, rdzenie żelbetowe usztywniające konstrukcję budynku. Koszty wykonania zabezpieczeń przed szkodami górnictwem jakie ujawniły się po dacie zakupu nieruchomości oraz przed szkodami jakie

mogłyby powstać na skutek planowanej eksploatacji, pomniejszone o nakłady, które należałoby poczynić także w terenie obojętnym górniczo, wynoszą łącznie 87.253,77 zł brutto (opinia biegłej R. Ż. k. 602).

Powodowie zwrócili się do pozwanej o pokrycie kosztów zabezpieczeń budynku przed uszkodzeniami górniczymi. Pismem z dnia 18 listopada 2015r. pozwana w ramach postępowania ugodowego zaproponowała powodom kwotę 39.376,24 zł (k. 44). Do zawarcia ugody nie doszło.

Opisany stan faktyczny Sąd oparł o powołane wyżej dowody. Jako, że ocena zasadności żądania powodów wymagała wiedzy specjalistycznej, ustalenia faktyczne zostały w znacznej części oparte o opinie biegłych, którzy opisali stan faktyczny sprawy z punktu widzenia wiedzy fachowej. Ustalenia oparł Sąd na opinii biegłego z zakresu hydrologii M. N. i ustnych wyjaśnieniach do tej opinii (k. 91 i 133-134) oraz biegłej R. Ż., złożonych przez nią opiniach uzupełniających i ustnych wyjaśnieniach do opinii. Opinia biegłego N. została zinterpretowana przez biegłą R. Ż. pod kątem wiedzy budowlanej i wskazań jakie ustalenia biegłego hydrologa dają na potrzeby projektowania i posadowienia budynku. Doprowadziło to do ustaleń, które co prawda nie są literalnie zgodne z wnioskami zawartymi w opinii hydrologa (aczkolwiek wyraźnie należy podkreślić, że biegły hydrolog składając ustne wyjaśnienia do opinii też wskazywał na zmiany poziomu wód gruntowych i też podał, że poziom tych wód na działce powodów aktualnie wynosi około 1 m), ale są istotne z punktu widzenia wiedzy budowlanej i przydatne dla oceny zasadności wykonywania zabezpieczeń budynku. Biegła Ż. podkreśliła w czasie składania ustnych wyjaśnień, że absolutnie nie kwestionuje ustaleń opinii hydrologicznej, przeciwnie – opiera się na materiale zawartym w tej opinii, wyciągając z niego wnioski dotyczące oceny konkretnej inwestycji jaka prowadzili powodowie. Biegła ustosunkowała się do wszystkich zarzutów podnoszonych przez strony i wyjaśniła zgłaszane w sprawie wątpliwości. Opinia jest rzetelna, sformułowana w sposób pozwalający prześledzić tok rozumowania biegłej, zawiera odniesienia do innych przedstawionych w sprawie dowodów i dokumentów, a także uwzględnia sytuację zastaną przez strony „w terenie” tj. poziom na jakim faktycznie nawiercono wody na działce powodów w roku 2013 i 2014.

Nieprzydatna dla dokonania ustaleń faktycznych była natomiast opinia biegłej

I. M.. Opinia przedstawiona na piśmie okazała się niezrozumiała i niejednoznaczna – podczas rozprawy, na której odbierano ustne wyjaśnienia od biegłej okazało się, że zarówno Sąd jak i każda ze stron zrozumieli ją odmiennie. Ustne wyjaśnienia do opinii jakie złożyła biegła nie usunęły jej braków – w dalszym ciągu wywody biegłej były niezrozumiałe, wydawały się nielogiczne i obarczone licznymi błędami. Te niedostatki opinii spowodowały, iż nie mogła być ona brana pod uwagę podczas dokonywania ustaleń.

Odnosząc się do kwestionowanej przez pozwaną daty projektu zamiennego, Sąd uznał iż powód przesłuchiwany na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku w sposób logiczny i wiarygodny wytłumaczył tę kwestię – prawdopodobnie była to tzw. omyłka edycyjna i nie ma żadnych podstaw aby przypuszczać, że powodowie zlecili jednocześnie wykonanie dwóch różnych projektów fundamentów domu. Omyłkowo zamieszczona na projekcie data nie podważa w żaden sposób wiarygodności strony powodowej.

Sąd zważył co następuje:

Powodowie nabyli własność nieruchomości, której postępowanie dotyczy w dniu 10 maja 2012r. Żądanie, z którym występują związane jest z zabezpieczeniem nowo budowanego budynku mieszkalnego przed wpływami szkód górniczych. Uszczerbek majątkowy jakiego powodowie doznali powstał zatem po wejściu w życie ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011r. i to przepisy tej ustawy znajdują zastosowanie w sprawie.

W myśl art. 144 ust 1 p.g.g. właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Zgodnie z art. 155 p.g.g. przepisy dotyczące naprawiania szkód stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom.

Powodowie w niniejszej sprawie zobowiązani byli do wykonania w ramach realizowanej przez siebie inwestycji budowy domu jednorodzinnego na stanowiącej ich własność nieruchomości zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji

górnictwej. Koszty wykonania tych zabezpieczeń stanowią nakłady, do zwrotu których na zasadach określonych w art. 148 ustawy zobowiązana jest pozwana jako przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górnictwej, wskutek którego wystąpiła szkoda (art. 146 ust. 1 ustawy).

Poza sporem jest w niniejszej sprawie, że nieruchomości powodów znajduje się na terenie objętym wpływami górnictwymi dwóch różnych pomiotów, a to pozwanej i (...), która w dacie wydania informacji o terenie górnictwym (k. 10 akt) należała do (...) SA. Odpowiedzialność tych podmiotów jest w myśl art. 441 § 1 k.c. w związku z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnictwe solidarna. Niezasadny był zatem wniosek pozwanej aby w niniejszym postępowaniu dokonywać ustaleń co do zasad i wysokości odpowiedzialności obu podmiotów, których wpływy były przyczyną koniecznego zabezpieczenia budynków. Istotą solidarności dłużników jest bowiem, iż wierzyciel może żądać zaspokojenia od wszystkich dłużników lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregośkolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (art. 366 § 1 k.c.).

Wpływy eksploatacji pozwanej na nieruchomości powodów prognozowane są na III kategorię, co spowodowało konieczność zaprojektowania i wykonania stosownych zabezpieczeń budynku. Już po rozpoczęciu prac budowlanych tj po wykonaniu wykopu pod fundamenty, okazało się iż doszło do zmiany poziomu wód gruntowych na nieruchomości, w stosunku do tego jaki istniał przed rozpoczęciem projektowania budynku. Zmiana ta jest wynikiem oddziaływania na nieruchomości wpływów eksploatacji górnictwej. Zarówno pozwana, prowadząc eksploatację siłami (...), jak i (...) w informacji o terenie górnictwym położonym w P. z dnia 16 lipca 2013r. (k. 10) sygnalizowały, że ruch zakładów górnictwowych może powodować okresowe zmiany stosunków wodnych na nieruchomości. Powodowie wykazali, że do zmiany takiej doszło, a opinia biegłej potwierdziła, iż jest to wynik prowadzonej eksploatacji. Związana z tym konieczność zmiany projektu i koszty wykonania płyty fundamentowej stanowią zatem również element szkody związanej z zabezpieczeniem budynku przed wpływami górnictwymi.

Wysokość nakładów jakie powodowie poczynili celem wykonania zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górnictwej w budynkach posadowionych na ich nieruchomości Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłej do spraw budownictwa R. Ź. na kwotę 87.253,77 brutto i w oparciu o powołane wyżej przepisy taką kwotę zasądono od pozwanej na rzecz powodów. Wysokość odszkodowania została określona zgodnie z art. 363 § 2 k.c. wedle cen z chwili jego ustalania.

O odsetkach orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.p.c., przy czym mając na uwadze, że wysokość odszkodowania uwzględnia ceny z chwili jego ustalania odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonej kwoty przyznano od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu opinii biegłej zawierającej wyliczenie kosztów zabezpieczeń.

Mając na względzie, że strona powodowa uległa tylko co do nieznaczonej części żądania Sąd w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. całością kosztów postępowania obciążył pozwaną, zasądając na rzecz powodów koszty zastępstwa procesowego ustalone zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. jego brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia pozwu oraz w oparciu o przepis art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył pozwaną nieuiszczonymi kosztami sądowymi, na które składają się: opłata od pozwu w kwocie 4.412 zł i wydatki na opinie biegłych w łącznej kwocie 13.019,74 (k. 114, 138, 366, 413, 514, 644). Wydatki na biegłych zaliczkowane były przez stronę pozwaną do kwoty 3.000,- zł (k. 86), ostatecznie więc pozwaną obciążono opłatą od pozwu i nieuiszczonymi wydatkami w kwocie 10.019,74, co łącznie dało 14.431,74 zł.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk